СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 97. Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 28. квітня, 1925.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

VOL. XXXIII. No. 97. Jersey City, N. J., Tuesday, April 28, 1925. THREE CENTS

Секретар стейту за світовим судом.

ВАШИНГТОН, 25. квітня. — Секретар стейту Келог виголосив перед товариством для Міжнародного Права першу політичну публичну промову. Промова ся важна як півурядова заява теперішної адміністрації, бо в ній Келог заявився за потребою приступлення Злучених Держав до міжнародного суду. В сій промові Келог заявився теж проти відкладання сього приступлення аж до часу, як буде зібраний межидержавний закон, як се пропонував сенатор Бора.

ЗНОВА ХАБАРНИКИ В УРЯДІ.

ДІТРОЇТ, Мичиген, 25. квітня. — Стейтовий суд, котрий від якогось часу провадив слідство над міським урядом, прийшов до переконання, що цілий ряд урядників не надається на свої уряди ба що більше багато з них допустилося надужиття влади. На основі сих фактів суд постановив обжалювати за різні урядові злочини 18 міських урядників, котрих урядовання мало коштувати місто не мало мільонів долярів.

СЕНАТОРА ГВІЛЕРА ЖДЕ ДРУГИЙ ПРОЦЕС.

ВАШИНГТОН, 25. квітня. — Хоча федеральний суд в Грейт Фолз, в стейті Монтані, увільнив сенатора Гвілера від закидів, що він мав протизаконно оборонять нафтарів перед департаментом федерального уряду, мимо сього федеральний суд Дистрикту Колумбії думає починати проти нього другий процес за протизаконну змову.

БУРЛИВІ СВАРКИ В ЮНІ.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. — В кравецькій юнії Амалгамейтид Кловдинг Веркерс оф Америка ведеться тепер завзята боротьба межи двома фракціями. Одна з тих фракцій стоїть за старий провід, друга більше радикальна, хоче більше радикальної політики. Вершком боротьби була демонстрація проти старого проводу, яку організувала нині рано радикальна струя Понад півтора тисячі робітників помашерувало головними вулицями міста Ню Йорку. Коли, однак, демонстранти хотіли добитися до ньюйоркської юнії, „ципи їх розірвала.

НЮ ЙОРК — МІСТОМ УБИЙСТВ.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. — Начальник республіканського комітету подав публичну обрахунок, що за послідних 7 літ у місті Ню Йорку було 1,009 убийств. Біда в тому, що не лишень зросло число вбийств, але й зменчилося розмірно число присудів за вбийства. З поданого числа вбийників засуджено лишень кождого осьмого, а сіном другим злочин пропав безкарно.

ЗРІСТ ОЩАДНОСТИЙ.

ВАШИНГТОН, 25. квітня. — Американські банки обчисляють, що дня 1. квітня сього року було в них коло пів мілярда долярів більше, як було рік тому назад. В 893 банках, котрі предложили свої звіти, находилося в той день на щадничім рахунку близько 8 мілярдів долярів.

ЗАСУНУЛАСЯ КОПАЛЬНЯ.

САФЕРН, Ню Йорк, 25. квітня. — Повала старого підземного хідника копальні зелізa, що належала до Форт Монтгомері Айрен Ко., завалилася нині рано, лишаючи на поверхні землі заглубленне. На щасте втрат в людях ні маєтку не було. До сього, однак, не богато бракувало, бо якби обвал захопив був лицень троха більший простір, ніж буди захопив теж один будинок, у котрому був великий котел та фабрика електрики, а тоді без великого вибуху не було обійшлося.

ЗАПИСАВ МАЄТОК НА РОБІТНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. — Стейтовий суд признав маєток покійного Фреда Ганта, хемічного фабриканта, його 5 робітникам, на котрих покійний записав увесь маєток. Члени родини мають дістати лишень легати. Маєток вартує коло 10,000 долярів.

ЗАБИВ ЖІНКУ, КОТРА ЙОГО СПАСЛА ВІД ДОМУ БОЖЕВІЛЬНИХ.

ГАРТИНГТОН, Лонг Айленд, 25. квітня. — Джан Деверн, бувший телефонічний форман, забив свою жінку, а відтак під час утеші піддався поліціянам.

Замітне, що коли пів року тому назад суд хотів віддати його до дому божевільних, жінка випросила його від уряду.

ВОРОТЬБА ЗА „СИНІ ЗАКОНИ".

МАВНТІН ЛЕЙКС, Ню Джерзі, 25. квітня. — Населення сього міста дебатує тепер горячо питання „синіх законів" (ві сього міста дебатує тепер горячо питання „синіх законів" (ві заряджують строге сяткування неділі й свят). Одна партія хоче, щоб міський уряд ухвалив міський закон, який накладає високі грошеві кари, а в разі їх незаплачення вязницю, за рибу ні галасі забави в неділю й свята. Друга партія протестує проти такої пропозиції великими демонстраційними вічами.

КОМІРНЕ НЕ ЗМЕНШАЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК, 26. квітня. — Як обчисляє міська промислова рада, комірне в місті майже зовсім не повменшається, поміно того, що число нових домів сильно зросло та богато мешкань стоїть пусткою.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК У МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 25. квітня. — У місті Пуеблі, третім з ряду найбільшім в Мексику, ведеться тепер уже пятий день генеральний страйк електрових і трамваєвих (стрітkарових) робітників. Весь рух на трамваях задержаний. Містові грозить [illegible]

ПІДПАЛ ШКОЛИ.

ПІТТСБУРГ, ПА. 26 квітня. — Нині рученько погоріла тут школа на Вест Огайо стріт. Будинок не потерпів богато, але обстанова в школі ушкоджена на яких 5,000 долярів. На таблиці в одній клясі поліція найшла по пожарі напись: „Лишіть мені грошей або я спалю дім. Кид Френк." Поліція шукає за автором сеї написи, хоча вона догадується, що се який маніяк.

ЗНОВА ЛЕГКІ ПОТРЯСЕННЯ ЗЕМЛІ.

ШИКАГО, ИЛИНОЙС, 26. квітня. — Сейсмографічні удари американських університетів записали легкі потрясення землі в стейтах Огайо, Кентакі, Індіяні та Илинойсі. Потрясення почалися коло 10. години рано і тревали всего кілька секунд. Найсильніше мали вони датися почути коло міста Луісвіла, в стейті Кентакі.

ГЕБРЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

Першу ідею заснування гебрейського університету в Єрусалимі віддав у 1882 р. бувший проф. математики в Гайдельбергу, Шапіро. Пізнійше живійше цією справою зайнявся Герцль. 5-ий сіоністичний конгрес у 1901 р. приняв у цьому напрямку окрему резолюцію, а щойно 11-ий конгрес у 1913 році проголосив постанову основати університет, а в р. 1914 дотичний комітет купив для цієї мети на горі Гар Гакофім — дім Англійця сер Джон Грея Гілля. Перший основний камінь під будову покладено 24. марта 1918, що при акомпаняменті англійських та турецьких гармат. Університет стоїть на чудовім місці, звідкіля простягається прегарний вид на місто і на Йордан, з Мертвим Морем. Він ще не викінчений, бо начеркнений повний плян доповнення теперішнього будинку домагається величезних коштів. Покищо університет складається головно з інститутів, клінік та лабораторій, де витворюються ряди майбутніх професорів. Працюють, уже 3 інститути: мікробіольогічний, хемічний та юдаістичний. Хемічним проводить проф. з Галле — Фодор. Провідник мікробіольогічного інституту ще не призначений. Юдаістичний інститут має, метою досліджувати гебрейську мову і инші споріднені з нею, далі жидівську літературу, історію, фільософію та стногрáфію. Бібліотека має нині поверх 90.000 томів і зростає щомісячно на 1.500 томів; здебільша складена з дарів, її інтінтором є лікар Хаїм Жівчі з Білостоку. Покищо університетом проводить центральний комітет спільно з академічною радою. До комітету входять: Айнштайн, Аккі-Гаим, сер Альфред Монд, Джеймс Ротшільд, др. Вайцман та инші.

ХАБАРНИЦТВО УРЯДНИКІВ.

Голова сільського ревкому в селі Новокрасім в Одещині Розторгував довгий час карав високими карами своїх односільчан за недозволений виріб самогону. Пізнійше показалося, що голова брав усі ті кари до своєї кишені. Селяни записували голову і суд вирішив перевести ревізію поборника самогону на ньому, але вищу тосаду.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЗДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

В КВІТНІ, МАЮ І ЧЕРВНІ 1925 Р.

ВСТУПАЙТЕ І ДРУГИХ ЗДНАЙТЕ ДО У. Н. СОЮЗА.

СКАЖЕНІ СОБАКИ КУСАЮТЬ ДІТЕЙ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, 26. квітня. — Собаки покусали тут двоє дітей, яких зараз відставлено до шпиталя для лічення скажености. поліція зловила обі собаки, а лікарі вбивши їх, переконалися, що собаки були скажені.

ЦІКАВА НАХІДКА.

З трьохмісячного журналу українознавства „Україна" в Київі (1—2, 924) довідуємося про находку муніфікованих тіл у церкві в Седневі Чернигівської губернії. Оглядаючи церкву, збудовану 1690 р. чернигівським полковником Я. Лизогубом, завважив один з чернигівських урядовців, що у цокольній частині церкви є вікна, а ніякого входу до тої частини нема. Серед мешканців найшовся чоловік який в 60 роках минувшого століття, поправляючи дахівку в церкві, спустився в льох і так віднайшов дві крипти, а в критих труни. В де яких з них мали находитися добре збережені тіла. По цим вказівкам спустився в крипту і зглядний урядовець, який сповістив про находку завідуючого держ. музеєм, Шулевського. Вислано туди комісії, які найшли дві крипти з 32 і 17 трунами. Де які тіла дуже добре збережені, з нормально тілесною краскою, нігтями, повіками і т. п. Бракує тільки всім волосся, зникнення якого приписують гусільницям, що вкривали собою внутрішню поверхню віка. Збереглося також дуже багато дорогоцінної одежі. Академія призначила окрему комісію для близшого розслідування находки.

МОГИЛА Б. ГРІНЧЕНКА — І ДІТИ.

Коли 1½ року тому відвідала могилу Б. Гринченка його дружина — письменниця Марія Загірна — не застала ні хреста ні стовпів у залізній огорожі. Один добродій пояснив їй, що „продано на осі до возів." По якімсь часі зайшла письменниця на цвинтар удруге. І ціи разом застала на могилі незабутнього письменника-діяча мелітелевий хрест, і на ньому таблічку, на якій дитячою рукою написано: Борис Грінченко. 1863—1910. Від українського дитячого кружбу ч. 10, 93. IV. 1922.

ВИСТАВА ЛІТЕРАТУРИ ПРО ПРОДУКТИВНІ СИЛИ УКРАЇНИ.

Влаштовану Управою Всеукраїнської Бібліотеки у Київі виставу літератури про продукційні сили України відвідало за два тижні 5.419 осіб, в тім 59 різних екскурсій, в складі від 12 до 70 осіб. На виставі було показано понад 2.500 експонатів — книжки, діаграми, картограми, плякати і т. п. Підчас виставки відбулося 19 лекцій на різні теми економічного життя України, які обіграли 400 до 800 слухачів („Б." 5. III.).

ТРОЦЬКИЙ БАВИТЬСЯ В ХОВАНКУ.

З Кавказу донесли до Москви, що Троцький, який перебував на Кавказі на курації — щез без сліду. З ним зникло ще двох червоних штабовців і кількох товаришів.

Сталін видав розпорядок всім військовим та цивільним властям, щоби пильно слідили за Троцьким, а на випадок відкриття його місця побуту арештували.

Команданти червоної фльоти одержали приказ робити ревізії на всіх пароходах та воєнних кораблях в пошуканні за бувшим червоним міністром війни.

ВІДЗИСКАВ МОВУ АЖ У СУДІ

Цікавий факт відзискання втраченої мови мав місце у львівському карному суді. Михайло Назар, селянин із Чернишовець львівського повіту, втратив мову наслідком побоїв у голову. Поскаржився з ним суді, Іван Дусик і почастував його колом у голову так добре, що нарушив у двох місцях черепи. Назар у шпиталі лічився, але мову втратив. На розправі явився Назар у характері свідка. Трибунал і публика побачив перед собою німого, що відповідав на міги. Наразі у часі зізнань відзискав мову і почав зовсім нормально розповідати про все, що відносилося до його побиття. Зворушення було причиною відзискання мови. Наслідком цього Дусика засудили тільки на 8 місяців.

КОМПРОМІТАЦІЯ ДОСТОЙНИКА.

У Варшаві завісили в урядованню секретаря калітули ордену „Polonia restituta", що був рівночасно високим урядовцем у президії ради міністрів, Казимира Ольфіновского. Проти нього почато слідство наслідком жалів із боку кавалерів ордену. Ольфіновскі виплачував ім значно менші дієти від тих, що їм належали. Свого часу був він урядником у галицькому намісництві в пізнійше в перемиському старостві.

БІЛОРУСЬКИЙ ЧАСОПИС У ВАРШАВІ.

З 1 лютого в Варшаві при Православній Митрополії буде виходити церковно-народний двотижневик білоруською мовою під назвою „Православний Белорусь".

ПОЖЕЖА ТЕАТРУ В ОДЕСІ.

На днях зничив грізний пожар одеський театр. Пожар вибух після представлення на сцені. Шкоди величезні. Справу провини у вибуху пожару відлано прокуратурі. Слідство виявило, що театр не був відповідно заосмотрений в пожарний апарат, не було заготовленої води і функціонуючого пожарного струменту. В ту хвилю як пожар вибух, кільких осіб сторожів, що днювали в театрі — спали.

Президентом Німеччини вибраний генерал фон Гінденбург

БЕРЛІН, 27. квітня. — В нинішніх президентських виборах вибрано президентом Німеччини полевого маршала Павла Гінденбурга.

Вислід голосования такий:

Фон Гінденбург	14,639,399 голосів
Др. Маркс	13,752,640 голосів
Тельман (комуніст)	1,931,591 голосів
Неважних	21,910 голосів

Разом голосувало 30,345,540

Більшість генерала фон Гінденбурга виносить 885,759 голосів.

Підчас виборів виглядали на вибір хитались, аж при кінці окончено допевнилися виборці, що Гінденбург побідив кандидата республіканських груп.

Виборн перехилили в користь Гінденбурга голоси меншин і сих, що у перших виборах не голосували. Також рішило і те, що комуністи і вдруге стояли при своїм кандидаті, хотяй знали, що се таксамо як і запершим разом буде тільки поширение голосів, а скріпить змогу побіди націоналістичного кандидата.

ВИБОРЧА БОРОТЬБА.

БЕРЛІН, 27. квітня. — Підчас вчерашніх виборів в многих містах і селах була завзята боротьба між республіканцями і націоналістами. Приходило до бійок, а навіть до кровавих розправ.

В Карльсруге убито в борні дві особи і богато ранено. Поважна боротьба була в Ратіборі, на Шлеску, з поліцією.

БЕРЛІН ЗА МАРКСОМ.

БЕРЛІН, 27. квітня. — Др. Маркс дістав більшість голосів в Берліні, а Гінденбург в Мінхені, столиці Баварії.

ГІНДЕНБУРГ І КАЙЗЕР.

БЕРЛІН, 24. квітня. — Гінденбург ще як кандидат націоналістів на президента Німеччини, заявив, що він не противився би, аби бувший кайзер вернувся до Німеччини, коляб аліянти з того не робили авантури.

ПОДАТКИ І ТАРИФА.

ЛОНДОН, 27. квітня. — Тутешня преса заповідає, що правительство предложить законопроект про зменшенне дохідового податку в Англії, і одночасно про наложенне мита на ввожені товари.

КАЙО І ДОВГИ.

ПАРИЖ, 27. квітня. — Французький міністер скарбу Кайо займається тепер пильно справою воєнних довгів Франції.

Він хоче зладити проект сплати довгів Америці й Англії.

Небавом, як кажуть, поїде до Лондону у справі англійського довгу на розмову з британським міністром скарбу Черчилом.

„ЗАБЕЗПЕЧЕННЄ" ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 27. квітня. — Французький міністер закордонних справ Бріян хоче обновити з Англією переговори у справі „забезпечення" Франції.

ФРАНЦІЯ НЕ ДУЖЕ ЦІКАВИТЬСЯ НІМЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, 27. квітня. — Франція не дуже інтересується вислідом президентських виборів в Німеччині, бо має занято богато своїх домашніх клопотів, а найбільше з фінансовою кризою.

ЖЕРТВИ КОМУНІСТИЧНОГО НАПАДУ.

ПАРИЖ, 27. квітня. — Наслідком нападу комуністів з револьверами на збірних студентів в минулий четвер померло досі 4 особи. Кромі того є ще богато раненых.

ВЕТЕРАНИ І ЛІГА.

ЖЕНЕВА, 27. квітня. — Сюди прибула делегація Міжнародньої Федерації Ветеранів (бувших жовнірів світової війни) під проводом Американця, полковника Т. В. Миллера.

Вона переговорює з Лігою Народів у справі співпраці задля світового мира.

АЛІЯНТИ ПІДПИРАЮТЬ ЦАНКОВА.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Аліянтські дипльомати заявляють, що вони з усіх сил підпирають теперішне болгарське правительство Цанкова, щоб не допустити до комуністичного перевороту.

КОМУНІСТИ В БОЛГАРІЇ ОБНОВИЛИ ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР.

СОФІЯ, 27. квітня. — Болгарські комуністи обновили червоний терор по провінції.

Вони вислали у воздух бомбами театр і бібліотеку в Плевні.

Також силувалися знищити три мости в околиці Варни, але се їм не вдалося.

Коло Враци комуністи остріляли військову сторожу.

Влада далі вязнить виновників червоного терору і відозріних.

Вчера убито Касабова, одного із заговірників, що підложили пекольну машину в в катедральній церкві.

Комуністичний посол Велінов утік загранцю.

ЗАСУДЖЕНЕЦЬ ВИГРАВ НА ЛЬОТЕРІЇ.

ПРАГА, 27. квітня. — Першу премію в державній льотерії в сумі 1,000,000 чеських корон ($30,000) виграв Кавло Пускач, котрий відсиджує досмертну кару в тюрмі.

Ці гроші будуть зложені в банку, на його конто для його 5-літньої дитини.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ .75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерам Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 488 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канаду належить висилати гроші лише на ім'я: Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

„КАЗЬОННА УКРАЇНІЗАЦІЯ"

Орган російських емігрантів у Варшаві „За Свободу" приносить у 84. числі з 28-ого березня с. р. передову статтю В. Португалова на тему „Націоналізм і казьонщина". Притоку до написання тої статті дав Португалову факт наведений у тій статті, який відноситься до українізаційних метод „радвлади". Сам факт змальовує автор ось як:

„В м. Проскурові 3. січня ц. р. розвісила місцева „радвлада" оголошенне, силою якого накладається на кождого, що займається приватним промислом другої категорії (виключно майже Жиди), обовязок пренумерувати „Вісти", причому ся примусова пренумерата дуже строга, а іменно: „пренумератория на А, Б, В, повинні явитися з передплатою дня 5. січня, пренумератори на Г, Д, Е, Ж, — 7. січня і т. д. У м. Барі подпьської губернії за невиконанне такого розпорядку про пренумерату „Вістий" віддано судови цілий ряд жидівських домашніх промисловців".

Наведені факти послужили Португалову до написання цілої передової статті. Він піддає острій критиці „казьонну" примусову „українізацію". Критику переводить шляхом полеміки (чи кросше кпин) з деякими висказами комуністичних лідерів на тему національної політики.

Щож до Жидів на Україні, то вони були все знаряддем русифікації та не зважаючи на царський страшний для них режім, вони все були фанатичними приклонниками та оборонцями російських культурних та звязаних з ними чисто політичних російських впливів на Україні. Вони все були найбільшою перешкодою в українізації міст. Португалов накинувся так завзято на ту примусову передплату урядових „Вістий" Жидами не тому, що вони урядові, комуністичні, а виключно тільки тому, що вони українські. Та з другого боку: пренумерувати навіть української урядові газети, се ще не значить — українізуватись.

ДОРОГОЮ РОЗБИШАКІВ

Польські газети в Америці розписалися послідними часами по „виміни мозків" у польських консулярах у Злучених Державах. Як виходить з їх писання, по сих польських консулятах панують суто польські порядки. В касі одного генерального пана консуля не стало 32 тисячі долярів. Консулярні урядники мали позичати гроші польського уряду політичним приятелям панів консулів, місцевим ксьондзам, „письменникам", тощо. Позичали їх без проценту. Позичали без гарантії, навіть без посвідки, так що нині богато газет зовсім не вірить у ті нібито позички, а припускає прості дефравдації чи розкидане державних гроший при картах.

Пишучи про ці події, польські газетярі друть на собі одяг, рвуть волосся, попелом голову посипають — з жалю над страшним упадком горожанської моралі серед найвисших представників „найсвітлішої речипосполітої". Вони з жахом розписуються про страшну неславу, яка може піти про польських урядовців серед чужих народів. Доносячи про усуненне одного або двох панів урядників „найсвітлішої", вони кричуть, що сього не досить, що треба пересипати всіх, бо лишень у той спосіб буде можна вратувати гонор „найсвітлішої речипосполітої".

Так за польським гонором-розписалися ті самі письмаки, які з давних давен приплескували в своїх газетах всім рабункам польського народа в Україні, Білій Руси, Литві, Німеччині, — словом, на кождій сусідській території. Се похвалювання рабунків було засівом, з котрого овочі збирає тепер Польща у тих урядових злодійствах у краю й поза краєм. Польські урядники пересякли переконанням, що рабунок чужого є великим польським геройством. Були вони героями в війні супроти чужих, стають тепер героями в мирі супроти чужих і своїх. Рабували в війні чужих, рабують тепер підчас мира чужих і нечужих. Всякі крики за повними перемінами по консулятах на богато не придадуться. Колиб викинути не лишень пана генерального консуля, але й найнизчого консулярного перегриза, котрий ніколи навіть до „образочків" не заглядав, як пан генеральний консуль збирався „давати позичку" ксьондзови пробощови, що є „ангелом хоронителем консуляту", то й се не помоглобн ані за синій нохоть. Наслідок такої повної перемінн будби такий, що на місце одної шайки прийшлаби друга. Грали одні в карти, то другі гралиби в коні. Грали одні з ксьондзом пробощом, то другі гралиби може з ксьондзом віквірм або ксьондзовою господинею.

Сущої різниці властиво не буловби. Повставши на рабунку Польща мусить жити дальше рабунком і сконати мусить від наслідків рабунків. Така доля розбишаків не лишень у приватнім життю, але й розбишацьких націй та держав. Польща вже раз засвідчила своєю долею сій правдї. Повставши ще раз, вона не показала, що вона помудріла. Вона далі йде слідами старої Польщі. І вона буде мусїти піти її слідами до останку, до нового упадку.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА

УКРАЇНСЬКЕ МІСТО — УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛУ!

(З львівського Діла).

Українське місто — українському селу! Таке гасло проиизує відозву „Краевого Комітету допомоги голодному селу". Українське місто — українському селу! — це природний мотив тієї відозви, коли мати на увазі західно-українську національну територію.

Те гасло має сівй глибокий зміст, що повинен стати поворотною точкою в оцінці взаємовідносин між українським селом й українським містом.

Досі в наших підрахунках, в пляновости нашої праці, в розвитку наших змагань головну ролю грало село. І зовсім слушно! Бо на протязі цілих десяток літ нам приходилось мати до діла тільки зі селянством і селянською інтелігенцією, все одно чи вона походила зі священичих домів, чи з селянських хат. А та інтелігенція, звязана зі селом, початково сентиментом, а згодом і постановкою реальної, позитивної, органічної праці всю свою увагу присвячувала селянству. Місто, яке все, а головно в новітніх часах грає рішаючу ролю, було нам чуже, вороже політично, економічно й культурно. Суто міське населення в своїй переважаючій і рішаючій частині було нам чуже. Українського елементу було там мало, а кваліативно не представляв він собою нїякого поважнїшого значіння. Та й цей елемент в своїому корїні був зденаціоналізований або національно індиферентний, його світогляд незвичайно обмежений, а погляд на українське село здебільша ідентичний з поглядом жидівсько-польської більшости.

„Хлоп" — в розумінні цієї більшости і її мимовільної, несвідомої а в найкращому випадку малосвідомої „руської" прищіпки — був звичайно „дурний", неосвічений, негрмотний. Село мало своє значіння тільки як терен експлоатації, безправного чи узаконеного грабіжництва. Звідсіль і зродилася зовсім немудра приповідка: „На село людий дурити!"

Та згодом боротьба села за свої права, не лише економічні й освітні, але й політичні, захопила й місто. Воно почало організуватися, приходити до свідомости, обєднувати свої політичні змагання з такимиж змаганнями села. Інтелігенція, яка вийшла головним чином зі села, почала зближатися з міським українським елементом, зводячи до спільного знаменника інтереси села і міста. Національно-політичний ренесанс українського села спричинив такий же ренесанс українського міста, постійно підсилюваного сільським або маломістечковим елементом. В процесі кристалізації української національно-політичної думки міста на українській національній території звільна почали ставати тим, чим вони в нормальних умовинах повинні бути, почали перетворюватися в центри українського політичного, освітнього й економічного життя.

На протязі двох трьох десяток літ, відбувалася метаморфоза міста. Українська ідея, поширювана осїлою в місті інтелігенцією і піддержувана припливом свідомого, а що найменше національно збережливого сільського елементу, поширювалася і вкорінювалася в польсько-жидівських осадах, в міських осередках української національної території. Вже перед війною мали ми поважне число організацій суто-міщанського елементу. Події останніх літ ще збільшили й поглибили цю потребу, а одночасно вони були кроком вперед на шляху кристалізації у українського міського населення. Бо коли до перевороту 1918 р. ми мали в містах тільки свідому національно-політичну інтелігенцію з частиною робітництва, то по перевороті наступив ще виразнїший зворот на краще: в українському національно-свідомому таборі найшлася величезна більшість українського міського населення, ми здобули свідомий, хоч ще незорганізований а невалежних професійних установах пролетаріят.

Процес розбудови українського міста, нерозривно звязаного з українським селом, увійшов на шлях природного розвитку. Замість нечисленного, давнійше пасивного міського елементу, тепер маємо вже розмірно численний, рухомий, активний, національно й соціяльно свідомий український елемент. А безпосереднім товчком цього зросту українського міста було, є і ще довго буде українське село.

Не будемо зупинятися над значінням міста для повної емансипації нації. Над цею справою слід буде колись спинитися основнїше, бо місто є тим політичним, економічним і освітньо-культурним осередком, де збігаються всі суспільні нерви, е тим серцем, до якого сходяться всі жили і яке розпорядже кров в соціяльнім організмі, є тим мізком, що творить і кермує політичною й культурною думкою нації. Всі наші здобутки із'єї втрати останніх літ слід приписати містові в розумінні сили або слабкости українського міського населення. І в тому лежить вся вага міста. Але місто лишене собі, позбавлене животворних сил села, його підсилюючого елементу, само в собі було би ще довгі роки безсильне. Між містом і селом існує тісний звязок, нерозривна злука, так що ослаблення села є одночасне з ослабленнем міста і навпаки. Місто і село — це дві руки, дві ноги, двоє очий одного й того самого організму, що має одно серце і одну голову. Спараліжування одної руки, чи одного ока поважно загрожує цілому організмові.

Досі українське місто під економічним оглядом жлио, розвивалося і розбудовувалося засобами українського села. Тепер те село в крайній нужді, в упадку, придавлене горем і катастрофою голоду. Святим, насущним обовязком українського міста є допомогти українському селу в хвилі лихоліття. Тому то незвичайно підходячим і на часі є клич: Українське місто — українському селу! Не сумніваємося, що цей клич найде широкий і загальний відпомін в українському місті, що те місто сповнить свій обовязок і сплатить свій довг перед українським селом та засвідчить нерозривний звязок і міцну єдність між селом і містом.

Ф. Ф.

НА РІДНУ ШКОЛУ.

Союз Українських Народних Товариств м. Ню Йорку приєслав 11. березня с. р. грошевим переказом до Головної Каси Українського Педагогічного Товариства у Львові 168 долярів (стошістьдесять вісїм) на допомогу Рідній Школі. Сї гроші зібрано підчас свята 1. падолиста 1924 р. За сю жертву складаємо Хвальному Союзови Укр. Нар. Товариства м. Ню Йорку і всім Шановним Жертводавцям щиру подяку.

ГОЛОВНА УПРАВА У. П. Т.:
Б. Яніз, голова.
О. Навроцький секретар.

ОГОЛОШЕННЄ

В СПРАВІ П. ЗАЗУЛЯКА.

Сим маю честь запросити всїх Членів Комітету як також всїх прихильників справи на наради в справі фонду п. Зазуляка до Ню Йорку під число 30 East 7th Street, у второк, 28. квітня о 8. год. вечорем в 6-ому поверсі.

За Комітет:

„ХОЖДЕНІЄ В НАРОД".

В московській „Правді" з 17. березня с. р., органі ЦК. РКП. (Рос. Ком. Партії) находимо ряд статтей-звітів членів контрольної комісії ЦК. РКП про результати контрольної роботи в Краснограднїй окрузї на Полтавщині. Комісія працювала в окрузї цілих два місяці, перевірила і обсїдувала 29 партійних „ячейок", члени комісії скликували селянські сходи, заглядали навіть в селянські хати, приймали зажалення від населення, вели розмови з місцевими партійними діячами і результатами своєї роботи та своїми враженнями діляться на сторінках центрального партійного органу. Варто й нам ознайомитись, як стоїть справа комунистичної організації в українському селї, як там почуваються комуністи, як вони „правлять".

Партійна організація в окрузї складається з кандидатів в члени партії. Вкільки їх — цифр не подається. В наслїдок провірки виключено 6 до 7 про. Нечисленні повноправні члени партії, які працюють в сільських „ячейках", в більшій части людн зайшлі, нїякого звязку з місцевим селянством не мають. Комсомольська організація досить численна, в 76 „ячейках" начислюється 1.147 комсомольців, в тім 15.6 про. жінок. Роботи серед жінок взагалі мало, ведуть її безпартійні селянки й учителькн.

Комітети незаможних селян представляються маловартно. В деяких місцевостях незаможники виявили свою неорганізованість, на виборах виступали проти своїх же незаможницьких кандидатур. В одному селї з 120 організованих незаможників на виборн явилося всього 17 осїб, партійні „ячейки" слабо впливають на незаможників, організації незаможників є ізольовані від середняцьких верств села. Натомість велику активність в порівнанню з незаможниками проявляють середняки.

При останніх перевиборах сільських рад селянство проявило велику активність. Які були висліди виборів — відомостий не подається, мабуть вони не дуже вигідні для комуністів, при „сконстатуванню неорганізованости й ізольованости незаможників. Видно, що перевагу мали середняки з заможнїшим елементом села. Справодавці говорять про випадки, коли „кулаки" виступали на виборах проти вчителів комуністів і не хотіли їх пускати до рад.

Хоч „ячейки на місцях користуються авторитетом", а „кермуючий склад в селянських організаціях хороший", — говориться в одній статейці, — але, як пише другий автор, „ячейки" в цілому й окремі їх члени слабо розуміють поставлені перед нами завдання і несерйозно відносяться до їх здійснення. Більшість „ячейок" рішення жовтневого пленума ЦК. (обличям до села!) прийняли „до відомости" і більш нічого.

Яким „лицем" ставляється до села місцеві комуністи, про яких уже знаємо, що вони переважно зайшлі люди, себто прислані з московських центрів і силою накинені на адміністраторів і просвітителів, — на це подається пару дуже яскравих фактів. Председатель одного райінного комітету, діставши наказ на певний термін стягти з села певну суму податку, почав своє „урядування" о 12 годині вночі, підняв на ноги сон не село, тих, хто не мав чим заплатити, арештовував; одного арештованого, не дивлячись на жовтневе зимно, в одній сорочці гнали до місця арешту; він в дорозі зостудився і в тиждень по цім номер, лишивши жінку і четверо малих дітей. Правда, ревного голову вищі власти усунули від урядування, але селяни те „урядування" собі запамятали.

Одна статейка так і затитульована: „Большевистское хождение в народ". І подається приклад. Щоб дізнатися, що люди говорять, члени партії ходять по селянських хатах, вступають в розмови з селянами, підслухують, а потім роблять з цього висновки і подають їх секретарю ячейки".

Видно, що комуністи на селі дійсно є відірвани від села, чужим елементом, коли вони, дослівно до інтелігентів-мрійників 70 і 80 років, мусять практикувати „хождение в народ", іменуючись при цім робітничою партією, яка править робітничо-селянською, отже народною державою...

X.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА КУРБАСОВЩИНИ

Сими днями сюди, за кордон, наспіла ще одна сумна звістка: в м. Запорожжі, помер од тифу український артист ОЛЕКСАНДЕР КОРОЛЬЧУК, один з акторів розпорошеної большевицькою навалою славної трупи М. Садовського.

Коротенька, але вельми прорічиста звістка, видрукована в большевицьких газетах. Вділляється в холодні рядки газетного петиту (буйним шрифтом большевики друкують лише про своїх достойників, а для якогось там українського артиста, хоч би він був найславнїший, досить буде й дрібненького петиту!), — вдивляюся, кажу, в ці холодні рядки, й за чорними холодними словами встає перед тебе така глибока й страшна трагедія українського мистецтва на Великій Україні, що морозом душу проймає, і коли-б не безмежна віра в славний його майбутній розвиток, то тупая зневіра давно-б уже поняла серце від таких, як ся остання, звістоk. Умер від тифу славний композитор К. Стеценко, зарізано в селянській хаті большевиками композитора Леонтовича, умер від гараздів совітського раю композитор Степовий (Якименко), від того-ж таки пішла Божою дорогою славна артистка, одна з корифеїв української сцени, Г. Затиркевич-Карпинська, розстріляно за ворожість до сов-влади невпокійного поета Г. Чупринку, вмерла з голоду славетна артистка Л. Ліницька, а тепер і ще одна жертва нового — пролетарського мистецтва, працьовитий, енергійний мрійник, О. Корольчук, селянський син, що власним хистом і енергією з аматорів і т. з. шантраповських акторів пробив собі шлях до верховин українського театрального мистецтва, до київського театру славного М. Садовського, де став одним із видатнїйших його співробітників. Року 1919-го вернувся з Камянця Под., до Київа разом з иншими, що волїли лишитись під большевиками, аби не опинитись на еміграції.

Глибоке розчарування спіткало всїх їх у Київі. Саме тоді вже сходила галасливa зоря „геніяльного" Л. Курбаса, що, наслідуючи московсько-жидівського режисера Меєрхольда, оголосив усї до-большевицькі досягнення українського мистецтва „барахлом", буржуазною вигадкою, а натомість розпочав творення нового, пролетарського, послугуючись із „старого" лише тим, що надавалося до відповідної в большевицькім дусї переробки й висмівання. В иншім місці я вже згадував про ті досягнення, яких здобувся „громко крічащій цирільонок" (мовляли про Курбаса газетні большевицькі Жидки); всї ті досягнення можна означити зойком київських Українців: „УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ НЕМА; ЗАМІСЦЬ НЕГО МАЄМО УКРАЇНСЬКИЙ „БАЛАГАН"; СПОЧИВАТИ ДУШЕЮ ХОДИМО... В МОСКОВСЬКУ ДРАМУ".

Отже в царстві Курбасовщини не було чого робити правдивим українським акторам. Були в молодого завзяття виплекані в Камянці мрії взятись до створення українського художнього театру, а довелося збиватн докупи своїх голодних і обідраних товаришів, щоб виставляти хоч що-будь та заробити на житте. Відданий їм спочатку „Держтеатр ім. М. Заньковецької" (колишнійтеатр М. Садовського) незабаром одібрав у них „український" антрепренер, Жид Т. Голик, а товариство О. Корольчука мусїло вийхати на провінцію, де в поневіряннях та голодних мандрах і зуспила молодого артиста тяжка хороба, а потім і смерть.

В таких умовах розвивається на Україні рідне мистецтво. В той час, як стара „буржуазна" московська опера, драма і всї инші відмінки театрального мистецта безборонно розвивають енергійну діяльність і наші „українізатори" дивляться на се крізь пальці, український театр вигнано з Київа „курбасятами" (т. з. в Київі співпрацівники тов. Курбаса), і він провадить у голоді й холоді своє житлє в голодній провінції. А „курбасята", опікшись на антирелігійних та пролетарських „конструктивних" постановках у пляшетарнім шаштаві, завзялись тепер до переробки на большевицький лад, себ-то до запаскудження доброго старого українського репертуару, тим самим одвертаючи публику від українського театру зовсім. Справжнім же робітникам української сцени нема місця в царстві червоної Курбасовщини: на їхню долю залишено безробіттє, голод, холод й смерть.

Доколі, Господи?...

С. Черкасенко.

НАРАДА УКРАЇНОК В НЮ ЙОРКУ.

Дня 1-го мая с. р. о 8. год. вечір буде в Ню Йорку при 59 Ст. Маркс Плейс (8-улиця) в домівці Демократичного Клюбу, нарада Українок з Ню Йорку й околиці у справі української делегації на Жіночий Міжнародній Конгрес у Вашингтоні.

Проситься всіх Українок, без огляду на те, чи належать до українських жіночих товариств, чи ні, прийти на се зібранне, бо справа дуже важна і пильна.

Конгресовий Комітет.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

Після найновійших відомостий стоїт Ню Йорк має більше телефонів як ціла Австрія, Бельгія, Данія, Франція, Німеччина, Італія, Польща, Росія і Швайцарія? Чи Ви знаєте, що питворці Меред розумієть те, що лишень 100% чисто турецький тютюн дерить Мюред у довіру публики? Як нині Ви вдовольняєте запіжно на Мю-

ВБИВСТВО ВЕЧОРКЕВИЧА І БАГІНЬСКОГО.

ВІДГОМОНИ НА СОЙМОВІЙ АРЕНІ.

Внесок посла з польської комуністичної фракції, Клюбу незалежної Селянської партії, Клюбу Українського і Білоруського в справі замордування, старшим „пшодовніком" Мурашком — Валеріяна Багінського і Антона Вечоркевіча.

„Ганебний морд, якого допустився над революціонерами Багінський і Вечоркевічем начальник поліційної ексккорти в присутности вищих військових, адміністраційних і судових властей є новим проявом докости і варварства, з яким посідаючі кляси переслідують визвольну боротьбу працюючих мас. Цей морд, не є чимсь випадковим, ані теж відокремленим. Виростає він з цілої дотеперішньої системи, є тільки одним з колісцят в довгому кровавому ланьцюху понурих і викликуючих відразу вбивств у дефензивах, тюрмах і поліційних арештах. Підложе для цього вбивства, було приготоване кампанією щоденної польської буржуазної і соціял угодової пресе. почавши від пепесівського „Роботніка," який обурювався, що недавно засуджені люде можуть завтра стати жовнірами революції, — а на „Ржечипосполітей" скінчивши; яка отверто голосила, що не має вже ні хвилі до страчення, бо злочинці вже от-от перейдуть границю і стануть тоді недосяжними.

Замордування революціонерів Багінського і Вечоркевіча є проявом цілої системи білого терору, та як таке переходить навіть на такі страшні, ганебні факти, як замордування в часі влади Морачевского Місії Радянського Червоного Хреста, як затоплення під кригами леду кілька бідних Жидівок у Модлині, як ганебне замордування Маційовської з Горішнолеській тюрмі і Ольги Бессарабової у тюремних львівських льохах, як задушення трійливими газами в Домброві двох комуністів Мечислава Гайчика і Франца Пілярчика.

І не трапився ані разу випадок щоби в подібних випадках „конституційна" буржуазна державазнайшла правдивого виконавця або „виновника." Виновниками були все мордовані або скатовані жертви, тоді, коли справжні мордерці і кати отримували за свої вчинки відзначення, повисшення ранґ, нагороди, а навіть були обкидувані квітами. Насильства, туртури і кріваві самосуди мали запевнену цілковиту безкарність. Поліціянт Мурашко, витягаючи револьвер в присутности кількадесяти своїх узброєних товаришів і начальників і стріляючи з зимною кровю до двох безборонних вязнів, був переконаний про свою безкарність, згори розрахував на неї, чув за собою попертя, розрішення і заохоту цілого так званого буржуазного польського „суспільства".

І треба ствердити, що розраховуючи на цю безкарність і на це розгрішення, поліціянт Мурашко посунувся у свойому цинізмі богато дальше, ніж його попередники. Всі понурі факти дотеперішніх мордів і тортур були бодай роблені „неофіціяльно," стидливо, в темряві тюремних льохів, або через „невідомих" виконавців. Навіть найбільш дикі насильства міжнародньої реакції, як на прим. замордування Місії Червоного Хреста в Польщі, або замордування Лібкнехта і Рори Люксенбурґ були доконані в часі найзавзятійшої збройної боротьби, в часі революції і війни. Однак тепер немає в Польщі ані війни ані теж революції. Морду допустився офіціяльний представник держави, якому уряд доручив керовництво ескорти.

Чим-же пояснити цей безсоромний, найбезстиднійший злочин? Що сталося, яка трагічна драма розігралася в закратованому вагоні, в якому везено ртивже,ивкя-івдтеету лвпвямтл жертви морду до границі? Чому обидва вбиті видалися представникові влади. начальникові ескорти, так небезпечними, що аж треба було усунути їх зі світа на самій границі?! Робітники і селяне не спічнуть так довго, доки ця справа не буде вияснена. Робітники і селяне знають дуже добре, що відповідальним за морд є не тільки поліціянт Мурашко, але ціла державна система і цілий сьогоднішний уряд.

Тому домагаємося віддання під суд суд і потягнення до відповідальности всіх справжніх виконавців і виновників морду! Домагаємося, щоби уряд зараз-же дав на пленарному засіданню сойму докладне вияснення! Домагаємося створення соймом спеціяльної комісії, в склад якої мають увійти також представники підписаних клюбів, про чому що найменше половина цієї комісії має складатися з представникві робітничих і селянських організацій. Комісія ця перевела слідство в справі замордування Багінського і Вечоркевіча і зложить соймові справоздання.

Незалежно від цього взивається уряд, щоби в справі замордування Багінського і Вечоркевіча і зложить соймові справоздання.

Незалежно від цього взивається уряд, щоби в справі замордування Багінського і Вечоркевіча начальником ескорти Мурашком — зложив негайно соймові подрібні вияснення.

ПОДЯКА.

Я низше підписаний отсим складаю як найщирійшу подяку Гол. Урядови У. Н. Союза і Шановним Делеґатам і Делеґаткам 16-тої гол. конвенції У. Н. Союза за уділенне мені запомоги з фонду убогих в сумі 50 долярів.

Дорогі Браття і Сестри Українці й Українки, я до Вас кличу з любови і щирого серця: Хто не є членом Батька Союза, то нехай як найскорше вступить, бо щоби не було запізно. Батько Союз не покине Вас сиротою. Я уже 20 літ членом, а видите, що на старі літа мусів просити о поміч. Я надії не тратив і дістав поміч. Отак і Ви ставайте членами У. Н. Союза, будете забезпечені на будуче.

Желаю Головному Урядови добрих успіхів у їх роботі і щоби наша дорога організація в короткім часі зросла на 100.000 членів.

Кирило Дацьків,
член Бр. св. Георгія, від. 239
Филаделфія, Па.

НАЙЦІННІЙШИЙ МЕДИЧНИЙ ДОКУМЕНТ.

З Лондону доносять, що відомий єгиптольоґ (що займається до слідами над Єгиптом) професор Брідстед знайшов на відворотній стороні відомого медичного папірусу т. зв. Сміта, що находиться тепер в Ню Йорку, а походить з 1600 року перед Христом, уступ під заголовком: „Як можна старого мущину змінити в 20-літнього молодця?" Уступ той має 15 стіп. Видно, що той що писав, знався на способах наукових дослідів. Він знав, що параліж одної части тіла є наслідком забурень противної частини мозку або, що поодинокі части тіла стоять у тісному звязку з відповідними частями мозку.

Цього папірусу ще не відцифрували зовсім тому, що там є багато технічних термінів, які важко відчитати. але вже тепер не може бути ніякого сумніву, що це найцінніщий старий медичний документ, який досі люде знають.

ВСЕУКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК В 1924 Р.

Дня 11. березня відбулося прилюдне святочне засідання Всеукраїнської Академії Наук, присвячене оглядові академічного життя за минулий 1924 р. Звіт робив Неодмінний Секретар Академії академік А. Кримський.

Академія поділяється на три відділи: історично-фільософічних наук, фізико-математичних і соціяльних наук. У першому відділі зосереджено всі ті галузі знання, що мають на меті досліджування українського народу (історія, історія мови та письменства, етноґрафія, археольоґія, мистецтво, історична ґеографія). Поруч з цим розроблюються й загальні історично-фільософічні-науки.

Відділ фізико-математичний звертає особливу увагу на розвиток прикладних наук, а тому поруч з основною клясою наук математичних та природничих на ньому зорґанізовано клясу прикладного природознавства.

Відділ соціяльних наук розпадається на дві кляси — наук юридичних і наук економічних.

Опріч установ, що належать до відділів, при Академії є установи загального значіння: Всенародня Бібліотека з філією у Винниці, Центральний Архів, Музей Мистецтва [illegible]

Кожний відділ має свої видання, як періодичні, так і окремих праць.

На чолі Академії стоять: Спільне засідання всіх академіків, президент і президія, а для справ господарських — управа.

Орґанізаційна й наукова робота Академії почалася з кінця 1918 р. і розгорнулася широко в першім півріччі 1919 р., але лише за останні два роки наукова робота провадиться більш-меньш в сприятливих умовах.

Звіт за історично-фільософічний відділ робив академік С. Єфремів. При відділі працює три наукових товариства: Нестора Літописця, Історично-Літературне та Тов. дослідників української історії, письменства й мови. Найблизчі завдання цих товариств — популяризація тих наукових здобутків, які позначилися в сфері гуманітарних наук, а українознавства зокрема.

Через важкі умови друку, своє завдання вони сповняють устними доповідями на прилюдних засіданнях. Таких доповідів було за минулий рік 125. Але не ці товариства, а комісії відділу є тими лябораторіями, в яких розроблюються ті або инші наукові завдання. Ці комісії такі: для складання словника живої мови, Інститут української наукової мови, комісії для складання спеціяльних словників, комісії етноґрафічна, археольоґічна, історична і багато инших. Відділ має свої орґани — „Записки", „Україна" й видає серію окремих наукових праць під заг. „Збірник Історично-фільольоґічного відділу".

Звіт за фізико-математичний відділ здавав проф. К. Симінський. Діяльність цього відділу направлена на дослідження природніх богацтв України і розроблення питань про їх використання. Тутє катедри: чистої математики, прикладної математики, математичної фізики, комісія експериментальної біольоґії й ґенетики, зоольоґічний кабінет і секція, ботанічний кабінет і секція та богато инших установ.

При відділі виходять такі орґани: Записки ф. м. відділу, праці ф. м. відділу, Українські ґеольоґічні Вісти, Український Зоольоґічний Журнал, Ботанічний Журнал. За браком коштів видавнича діяльність відділу дуже невелика й десятої частини потреби не задовольняє.

Звіт про роботу соціяльно-економічного відділу робив академік М. Птуха. Перша кляса відділу (економічна) досліджує суспільне життя з боку його матеріяльного змісту, юридична кляса розробляє теорію та історію права. При відділі працює кілька товариств. Праці друкуються у „Записках" [illegible] окремих неперіодичних виданнях.

По звіті Управи Академії, академік М. Воблий виголосив академічну промову на тему „Розвиток продукційних сил України".

ДО ЧЛЕНІВ УРЯДУ УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА.

Берлін, 19. квітня 1925.

Високоповажані Панове!

Можете собі уявити, яким тяжким ударом була для мене вість про смерть мого покійного дорогого Батька. Тим страшнійша, що заскочила вона мене так несподівано і на другім березі океану. Я хотів мому дорогому покійному Батькови много віддати за Його величезні труди для мене, а не міг Йому віддати ані останної, синівської прислуги.

Одинокою розрадою була для мене тая щира співучасть, яку Ви виявили мому покійному Батькови, відпроваджаючи Його до гробу, а мою Матір і Рідню потішаючи у великому горю. Будьте певні, що ніколи Вам того не забуду і остануся Вам за те вічно вдячним.

Дякую Вам сердечно, здоровлю щиро і остаю з великим поважаннєм,

Ваш **Юрій Андрейко.**

ПОЗІР! — МЕНВИЛ, Р. АЙ.!
Заходом Тов. св. Стефана в Менвил
відділ 181 Укр. Нар. Союза
— устроюється —
БАЛЬ
В СУБОТУ, 2-го МАЯ, 1925 Р.
В НАРОДНІМ ДОМІ
на підмогу українському студентови Тимкови Ірзі з Вунсакет, Р. Ай.
Сею дорогою запрошується усі околичні Тов. Сестр., як також поодиноких громадян місцевих і позамісцевих.
97-98 Комітет.

ЗАХОДОМ КООПЕРАТИВНОГО СОЮЗА „УКР. НАР. ДОМУ
— відбудесь —
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-го МАЯ 1925 РОКУ
в Укр. Нар. Домі, 217-219 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

в справі будови ВЕЛИЧАВОЇ УКР. НАРОД. ХАТИ в Ню Йорку.

П Р О Г Р А М А:

1. Значінне і потреба Величавої Української Хати в Ню Йорку .... представить п. В. Кедровський
2. Що у нас е .... представить п. І. Добрянський
3. Як дійти до Величавої Української Хати в Ню Йорку .... представить п. О. Ревюк

Початок точно о годині 2-гій пополудни.

ГРОМАДЯНИ І ГРОМАДЯНКИ!

Належний розвій українського народнього життя і належна репрезентація його на зверх неможливі без відповідного осередка — Величавої Народньої Хати. В НЮ ЙОРКУ МУСИТЬ СТАНУТИ ВЕЛИЧАВА УКРАЇНСЬКА ХАТА, ЩОБ БУЛА ДОСТОЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА ЩО БУЛА БИ СПРАВДІШНИМ ОСЕРЕДКОМ НАШОГО ЖИТТЯ. Будову Української Хати мусимо оперти на бізнесових основах, які рівночасно сповняти-ме народню службу. Кооперативний Союз Українського Народнього Дому (Ukrainian Home Ass'n, Inc.) заложено саме для сеї цілі з закладовим сто пятьдесять тисячним капіталом. Ся кооператива має на цілі вести бізнесові та культурні інституції. Шеровцем її може бути кожен щирий Українець і Українка і кожне українське народне товариство в Ню Йорку.

Українці і Українки міста Ню Йорку!

Пора нам братись до діла, котре лишило би слід по нас. Пора нам створити трівку і могучу інституцію, де би збігалися всі нитки народнього життя в Ню Йорку. Пора нам покласти підвалини незнищимі для будучого життя наступаючого покоління в Ню Йорку. Совість каже нам, що ми винні лишити нашим дітям щось трівкого і сильного, щоб символізувало Українство і Україну. Величава Українська Хата підноситиме гордість кожної української одиниці і притягати-ме кождого молодого Українця і Українку.

Длятого Кооперативний Союз Українського Народнього Дому кличе кожного щирого Українця і Українку міста Ню Йорку на віче, дня 3. мая с. р. пополудни, на котрім представиться як дійти до майбутньої інституції і яке значінне вона мати-ме для нас і для наших діточок.

ЗА КООПЕРАТИВНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ:
UKRAINIAN HOME ASSOCIATION, Inc.
В. Лазута, І. Федун, М. Гула, І. Добрянський, І. Марусевич, І. Лазорчик, Т. Кузьма, П. Петрів, Т. Прудиус, Н. Добрянський, І. Губар, П. Гаврис, [illegible]

ДІТИ СУТЬ ХОРІ коли не хотять бавитись

Пильнуйте їх уважно. Ви можете запобігти поважним слабостям одною дождою Dr. Caldwell's Syrup Pepsin.

Коли побачите дитину невеселу, немаючої охоти бавитися забавками чи уникаючої товариства, подивіться на її язик, який найдете звичайно обложений — впевняючий симптом затвердження.

Сейчас дайте лижочку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin. Він поділае в пару годинах, а дитина буде чутися сейчас ліпше. Коли зауважите горячку, або пчихання і хропіння дайте другу лижочку слідуючого вечера, щоби бути певним усунення всякої небезпеки.

Се цілком не потрібно давати вашим дітям острих прочищуючих наркотиків, бо вони можуть спричинити недобрий наліг, який опісля трудно усунути.

Легка рослинна лексатива як Dr. Caldwell's Syrup Pepsin є вистарчаюча, а позаяк приемна до уживання, нема трудности при подаванню її.

Практичні матери знають вартість Dr. Caldwell's Syrup Pepsin вже давно, бо він є вже на ринку понад трийцять літ. Вони мають його все в хаті, знаючи, що за одну ніч усунуть затвердженне, жовтачку, нестравність, ґази, болі голови, кваси, горячку, захолодження і инші недомагання, спричинені затвердженнєм в кишках.

Дістаньте бутельку у вашого аптикаря днесь. Подайте його будькотрому з Вашої родини, молодому чи старому. Коли він не покажеся тим, що ми обіцюємо, звернеся вам гроші. Се є наша правильна гарантія.

КУПОН ДАРОВО ОКАЗОВОЇ БУТЕЛЬКИ.

Суть люди, котрі бажають вперед попробувати товар заки його куплять. Такі нехай витнуть сей купон, пришпилять свое імя і адресу і вишлють те все до

PEPSIN SYRUP COMPANY,
Monticello, Illinois

а дістануть даром бутельку Dr. Caldwell's Syrup Pepsin, оплачену почтою. Не залучайте почтових значків. Те все, даром.

ЖИДІВСЬКЕ КУЛЬТУРНЕ СВЯТО.

Привіт Українців з нагоди відкриття гебрейського Університету в Єрусалимі.

Українська парляментарна репрезентація вислала до гебрейського університету телеграму у французькій мові:

„Українська парляментарна репрезентація в соймі і сенаті Річипосполитої польської, в імени частини українського народу, яка находиться у межах польської держави і яка є позбавлена висшої національної школи, щиро витає оснування Вашого першого великого огнища національної жидівської культури".

Крім того делеґація Української Парляментарної Репрезентації в особах голови Бепрезентації сен. Черкавського, голови соймового клюбу посла Хруцького і посла Козицького, явилась на святочному засіданні жидівського клюбу й устно склала привіт з нагоди великого успіху визвольного жидівського руху. В імени Української Парл. Репрез. промовляв сен. Черкавський, а голова жидівського клюбу посол Райх подякував репрезентантам українського народу за бажання.

Посол Павло Васильчук вислав до Єрусалиму листа, в якому м. и. кажеться: „....Слідкуючи за жидівським рухом, бачу, що ми, Українці можемо багато дечого навчитися від Жидів з їх непереможного змагання до відродження національного центра жидівської держави, дарма, що величезний кусень часу ділить державне життя старої Юдеї від нинішнього жидівського розпорошення. Повстання ґебрейського університету в Єрусалимі є живим свідоцтвом, чого може доконати світлий ґеній нації, живучої у найбільшому розпорошенні, яке лише знає сторія".

„Діло" помістило в день гебр. університету передову статтю п. н. „Свято культури"; несконфіскованну частину тієї статті (прокуратория сконфіскувала всю аналоґію до українських відносин) в цілости передрукувала львівська „Хвиля".

У. П. Т., „Просвіта" і Редакція „Діла" вислали писемні привіти на руки Репрезентації Жидівської Віроісповідної Громади, від якої отримали запрошення на святочну Академію; це запрошення було, на превеликий жаль, зладжене на гебрейській і польській мові і тому названі українські установи та редакція не вважали для себе можливим взяти у згаданій Академії участь через особисте представництво. Тудиж прислав свій привіт др. О. Барвінський. Особисто явилися на Академії проф. К. Студинський і др. Ст. Федак. Редакція „Нового Часу" прислала памяткову адресу на руки Екзекутиви Сіоністичної Орґанізації у Львові.

Допись.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Спис жертводавців, що жертвували на Рідну Школу в старім краю в часі коляди „Комітету Рідної Школи Золочівщини":

Франя Фльорко $3.00; Йосиф Грицай, С. Патроцький, Н. Кіндерський, К. Гарматюк, Н. Малиновський, М. Паньків, Дячук і С. Савко по $2.00; П. Лахман, Г. Білий, С. Гулай, М. Швець, І. Вільшанецький, Мелик, І. Семан, Т. Паликів, М. Назаревич, Гуцяк, Н. Рихлінський, М. Ганьошин, П. Котинський, І. Оборонко, В. Трєпік, Д. Лемко, І. Шепула, М. Гаврис, п-ні Гарматюк, І. Бартків, І. Букса, А. Малиновський, Бовтюх; Жимскі, Протар, М. Садовий, А. Назар, В. Ярич, Н. Горбачук, Д. Ковальчук і П. Микулін по $1.00; Мих. Садовий і Ф. Ірак по 50 центів. — Разом $51.00.

ЗА КОМІТЕТ РІДНОЇ ШКОЛИ ЗАЛОЧІВЩИНИ:
М. Гаврис, голова; Е. Лякович, секр.; п-ні Смит, касієрка.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ І ОКОЛИЦЯ!
Заходом Укр. Тов. „Січ",
від. 282 У. Н. С. в Сиракюз Н. Й.
— відбудеться —
БАЛЬ
В СУБОТУ, 2-го МАЯ 1925 Р.
НА ГАЛИ W. FAYETTE і GEDDES ST.
Початок о 7-мій годині вечер.
Вступ 30 центів.
Просимо чесних громадян місцевих і позамісцевих прибути якнайчисленнійше. За добру забаву ручить
97 Комітет.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!
ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
— устроює —
ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ
В СУБОТУ, ДНЯ 2-ГО МАЯ 1925 РОКУ
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ.
На той баль запрашается усі Братства і Товариства і усіх Українців міста Рочестер і околиці о численну участь.
За добру забаву ручить

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшейся дня 6. квітня 1925 в Рочестер, N. Y.

Звіт гол. рекордового секретаря п. Івана Кавтацюка як слідує: (Продовження). (6)

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПІСЛЯ КЛЯС:

	Членів з початком 1921 р.	Членів прибуло за чотири роки	Членів з кінцем 1924 р.
Д. на $ 100	5	9	14
А. на $ 250	315	55	370
А.А. на $ 500	4.379	881	5.260
В. на $ 750	331	466	797
С. на $1000	7.105	3.266	10.371
В.В. на $1500	92	82	174
С.С. на $2000	10	15	25

ПОРІВНАННЄ:

Кляса Д. на $100 три рази більша числом членів.

Кляса С. на $1000 о половину побільшилась.

Кляса С.С. на $2000 два і пів раза більша.

Кляса В. на $750 більше як подвоїлась.

Кляса В.В. на $1500 майже подвоїлась.

Кляса С. на $1000 о половину побільшилась.

Кляса А.А. на $500 зросла більше як четверту часть.

Кляса А. на $250 зросла більше як о одну шесту часть.

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ ПІСЛЯ СТЕРТІВ І ІХ СУМА ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Каліфорнія	членів 8	$	5.250
Коннектікут	„ 652	$	527.000
Делівейр	„ 142	$	100.750
Ілиной	„ 1.167	$	870.850
Індіяна	„ 97	$	86.000
Канзас	„ 30	$	22.500
Мериленд	„ 165	$	155.750
Масичюситз	„ 171	$	120.000
Мішиген	„ 469	$	381.400
Міннесота	„ 193	$	143.500
Мизурі	„ 183	$	162.000
Ню Гемшір	„ 17	$	16.000
Ню Джерзи	„ 2.434	$	1.940.700
Ню Йорк	„ 2.923	$	2.220.550
Огайо	„ 1.334	$	1.164.000
Онтарійо	„ 10	$	6.250
Орегон	„ 11	$	6.500
Пенсилвенія	„ 6.364	$	5.551.400
Ровд Айленд	„ 433	$	347.500
Вайомінг	„ 10	$	9.000
Віскансин	„ 68	$	50.500
Вест Вірджінія	„ 140	$	116.250
Разом членів	17.011		$14,003.650

ВІК ВСІХ ОБЕЗПЕЧЕНИХ В У. Н. СОЮЗІ З КІНЦЕМ 1924 Р. І ІХ СУМА ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Малолітні:

Вік:	Члени:	Сума обезпечення:
2	563	$ 9.389
3	656	15.925
4	662	19.792
5	940	34.803
6	836	73.376
7	920	98.336
8	846	107.898
9	730	111.940
10	715	137.400
11	698	330.698
12	549	159.122
13	384	127.847
14	334	72.277
15	277	90.939
16	220	84.758
17	117	46.900
18	54	21.600
Разом	9.510	$1,383.728

Повнолітні:

Вік:	Члени:	Сума обезпечення:
18	2	$ 2.000
17	12	11.500
18	119	111.000
19	123	117.750
20	136	132.250
21	133	122.350
22	112	100.500
23	123	112.250
24	151	132.750
25	215	177.000
26	344	276.750
27	557	452.000
28	650	535.100
29	852	677.850
30	977	800.600
31	884	730.000
32	857	720.000
33	835	695.750
34	830	688.350
35	896	756.000
36	942	787.600
37	846	693.000
38	739	615.250
39	734	603.450
40	701	582.750
41	624	515.750
42	498	409.250
43	512	423.000
44	381	301.500
45	362	279.200
46	275	213.500
47	264	199.350
48	242	179.750
49	213	155.500
50	157	116.750
51	142	102.750
52	103	81.750
53	88	70.600
54	75	56.250
55	78	67.000
56	57	44.100
57	45	38.600
58	29	23.250
59	20	17.500
60	14	13.250
61	13	11.750
62	13	13.000
63	3	3.000
64	8	8.000
65	15	13.500
66	3	3.000
67	4	4.000
68	1	1.000
69	1	1.000
70	2	2.000
74	1	1.000
Разом	17.011	$14,003.650

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Дітий ..... 9.510 на $ 1,383.728

Членів ..... 17.011 на $14,003.650

Всіх 26.521 на $15,387.378

ТЕПЕРІШНІ ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА ПІСЛЯ РОКУ ВСТУПУ:

Члени з обдовженнем (дінзаки):

Рік вступ.	Членів:	Сума обезпечення:
1894	6	$ 6.000
1895	1	1.000
1896	8	3.000
1897	1	1.000
1898	7	7.000
1899	5	5.000
1900	4	4.000
1901	10	10.000
1902	17	16.500
1903	25	25.000
1904	16	16.000
1905	33	33.000
1906	21	20.500
1907	35	35.000
1908	38	37.500
1909	54	52.000
1910	43	41.500
1911	61	56.000
1912	31	29.500
1913	27	26.000
1914	19	16.000

Члени, котрі жиють не брали і вступивші нові:

1915	3.328	2,818.750
1916	1.202	855.000
1917	814	630.000
1918	1.395	1,115.950
1919	1.064	899.600
1920	903	797.500
1921	870	750.450
1922	1.299	1,086.600
1923	2.759	2,271.550
1924	2.915	2,331.750

Малолітні:

З перед реформи і нові:

1921	4.517	$	859.538
1922	997		121.404
1923	1.827		221.401
1924	2.169		181.385
Разом	26.521		$15,387.378

В моїм справозданню, як головного рекордового секретаря, наведеними табелями, обчисленнями і порівнаннями я старався виказати якнайточнійше поступ, руд і загальний стан організації, що до осіб в ній обезпечених, без повторювання подрібних таких зіставлень, протоколюючих в органі кождого місяця, через цілий час мого урядования, які самі собою вимагали немало праці тай забирали цілі сторони нашого органу найдрібнійшим друком.

Справозданне моє обнимає тільки тую часть діловодства рекордового департаменту, яку після теперішної системи канцелярійної найлегше скласти можна, яку то систему вже більше скоротити неможна, та яка зі своїм організації оказуеся невистачаючою.

Задля того скорочення системи ведення діловодства рекордового так аби її може обробити якотако, а без потрібного канцелярійного персоналу, неможу виказати иних справ діловодства рекордового які відносяться до рижних змін, а то: зміни спадкоємців, зміну числа членів, зміни імен, зміни грамот і т. п. Скажу наперед, що на 27 тисяч обезпечених таких справ є дуже мало богато, їх полагоджуеся згідно з вимогами законів державних і приписів статута формально після відповідно зладжених документів і ті справи становлять найважнійшу часть діловодства рекордового департаменту.

Для ясиці сего справоздання рекордового мушу зазначити, що хоч з включенням Молодечого Союза до У. Н. Союза, як молодечий департамент, включилося також і тую робочу силу, яка в Молодечім Союзі була, то однак така одна сила після переведення реформи і подвоєння числа обезпечених дітий є далеко невистачаючою. Нинішний Молодечий Департамент У. Н. Союза має тую самy систему канцелярійну, що департамент старших членів. Нинішний молодечий департамент є майже так великий, як був сам У. Н. Союз на послідній конвенції, якому призналося двох секретарів до обробления.

До минувшої конвенції головну канцелярію обробляло двох секретарів, помічник і опікун дітий — разом **чотирох** людий. Днесь не тую саму, але два рази більшу роботу виконуе двох секретарів і оден помічник, разом **трох** людий.

Повисше порівнанне я мусів тут зробити, щоби виказати в яких обставинах провадиться діловодство гол. канцелярії, що в порівнанню до осягненого результату праці її оцінюе особно її діловодство її рекордового департаменту.

Перших два роки, а то 1921. і 1922., після сего звіту і висше наведених табельок, невідзначаються великим успіхом. Дійсний зріст організації відбувся в двох послідних роках то є 1923. і 1924., та се звичайне явище поконвенційне і зміна уряду. Зі зросту і поступу неможна ще як слід обему зробленої роботи пізнати. Треба узгляднити також, що саме в першім році переводиться реформу і нову систему в молодечім департаменті, без наймання до того особих робітників, як се робиться по иних організаціях і того рода інституціях.

Організаційних членів до У. Н. Союза за час від 1-го січня 1921 р. до 31-го грудня 1924 р.

Хоч У. Н. Союз, так як ніяка інша організація без організованя немігби істнувати, та хоч в У. Н. Союзі нема як в иних **організаціях** спеціального уряду організатора, а в більших організаціях особного організаторського департаменту, всеж таки У. Н. Союз тільки через організованне істнує і зростае, а голевна канцелярія У. Н. Союза хоч дуже примітиву, але сталу організаторську роботу виконувати мусить, бо від самого постованя увваг і видаванна покликів, організація небільшає.

До 1914 р. був і не час уряд головного організатора з особною платнею за організаторску роботу. Уряд сей Хіл. Конвенція знесла, а коли по сій конвенції розпадалася організація, роботу тую з конечности мусів підняти надпрограмово тодішний головний рекордовий секретар, щоби на місце відпавших через реформу членів придбати нових членів.

В послідних чотирох роках потреби такого наглого, організованнів нових членів через реформу небуло, але натуральна потреба того, на чим опираеться асекураційно-запомогова організація, а то **нових членів** на місце померших, **була є і буде.**

Запомогово-асекураційна організація тоді нормально розвиваеся, коли **має** запевнену можність приниманя 100 нових членів на місце 1-го помершого. Нові еміграційні закони, які майже зовсім зупинили нашу імміграцію, спинили також натуральний розвій нашої організації і так як і другі того рода оргаїнзації заставили шукати нових способів організованя нових членів, способів більше американських, більше форсовних, чим

Кождорічне засіданне головного уряду виносило в тім згляді щораз дальше сягаючі ухвали, які, при спів-

участи членів Екзекутиви я старався виконувати, будучи по більшій части сам ініціятором і виконавцем їх.

З огляду на перетяжене гол. канцелярії у всіх її ділянках, як виказано в попереднім справозданню, на організованне не оставало вже богато енергії в фонді на ту ціль зовсім небуло.

Показалося, що хоч звільненне вступних опат влегчае новим членам приступленя, всеж таки остае до виконання акт приведення тих нових членів, для того настановлено окружних інспекторів, щоби того акту допильнували. Найголовнійшим завданем тих інспекторів було, відвідувати відділи, згідно з обіжними урядників і заохочувати їх до інтенсивнійшої організаційної праці.

Це піднесло звінтересованне між членами, але більшого результату недало. Навіть подвоенне організаційної нагороди з приписаної статутом 50 ц. на $1. стану річи богато неполагодило, так як в многих відділах секретарі-організатори немають відвати тую нагороду собі взяти, щоби тим невикликати против себе негодования. Зворот до членів безпосередно, показався найпрактичнійшим, чого доказом послідна кампанія організованя нових членів, названа ювилейною з окзиї 30-літнього істнованя організації. При помочи кампаніїної літератури і редакційних статий органу, при відповідному виказуванню поступу кампанії і прилюдному відзначенню заслужених можна було заінтересувати організаційною роботою ширший загал членів. Найважнійшу і найбільшу часть тої роботи мусілося зробити в головній канцелярії, яку однак треба було скінчити з кінцем 1924 р. через річні замкненя, справоздання, контролі і приготованя на сю конвенцію.

(Дальше буде).

ЛЯЦЬКІ ЗВІРСТВА У ГАЛИЧИНІ.

Українським громадянам села Дашави, стрийського повіту, добре далась у знаки примусова асекурація, хоч всі вони обезпечені в Дністрі. Кількох громадян з Дашави розповіло про неймовірні речі, які там діялися в лютім с. р., коли до села прибув агент польської державної асекурації в цілі стягнення асекураційних премій.

З оповідання Дашавців виходить, що в тім селі не переведено зовсім законом приписаної ґатасації будинків. Се все зробили коротко. У себе дома одержавий наказний вийт Гойсак і такий же писар Багрій. Гойсак, колись Українець, тепер декорований золотою медалю за вірність „вуйт", забув рідного языка в роті.

До стягнення асекураційних премій П. Д. У. В. вибрались вийт, писар, агент, поліція і механік (до розбивання замків). Домці Федорів підчас її неприсутности забрано коня і потуровано матір, а коли Домка станула з плачем в обороні мами, поліцай пробив її багнетом лівий бік так, що Домка зімліла. Виявилось відтак, що Домка Федорів навіть не знала, за що її вдастиво фантують.

Скінчивши асекураційну операцію з Домкою Федорів, зачали з Гринем Бомбиком, який впрочім був асекурований на повну вартість в Дністрі, а в той час був поза домом.

Син, синова і жінка Бомбика не давали асекураційній експедиції розбивати замків, тим більше, що господаря Гриня Бомбика не було дома. Тоді поліція взялась кувати присутних ланцюхами. В ту хвилю надійшов Гринь Бомбик і його старого вже чоловіка, скували і положили на землю. Прочим вдалось уникнути ланцюхів. Опісля вробували ще екзекутори брати то короту то січкарню. Врешті залишили все і розкували старого Гриня Бомбика.

Від подібних практик потерпіло усе село, а зафантовані вийтом предмети громадян лежать вже і нищаться у нього цілими тижнями.

Дашавці оповідають, що такої біди як тепер за вийтівства Гойсака, секретаря Багрія та асесорства Гошка село ще не знало.

DR. M. SMITH
18 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найдосконійші електричні апарати.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ
Острі і Хронічні Слабости лічимо після найновійших метод. Нема річничі як небезпечна хороба, або як довго хорувте, а можу помочи Вам.
Помагаю скоро в хоробах нервових, шкірних, кровних, ниркових, мочевих, ревматичнових, геморойдь, кишкових. Операції умірковані. Порада і оглядини даром.
DR. L. ZINS
110 E. 16th ST., NEW YORK, N. Y.
межи 4th Ave. і Irvington Place
Спеціалиста від 25 літ.
Годинн: Денно 9 рано до 8. вечер; в неділі від 9 рано до 4. пополудни.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БЛІЖ
120 E. 34th St., NEW YORK, N. Y.
Тел. Caledonia 9014
Недугти мужчин, женщин і дітий.
Урядові годинн: від 9. до 10. рано від 5.30 до 7.30 вечером.

УВАГА! УВАГА!
БРОНКС І ОКОЛИЦЯ!
ПІАНОВІ РОДИМЦІ:—
Маю на складі піяни і кождан вуджені, свіже мясо і инши роби найлішого гатунку, все те на складі можете дістати. Ціни умірковані. Зайдіть і переконайтеся. 94
ТЕОДОР ЧАЙКА,
властитель.
JERSEY PORK STORE
& DELICATESSEN
240 E. 167TH ST., BRONX, N. Y.
Tel. Dayton 4571.
Близько Булевард Собеск.

ЩО ВЖЕ ПОЛЬЩА КОНФІСКУЄ.

В газеті Молода Україна у Львові польська прокуратура сконфіскувала отсей вірш:

НА НОВИЙ РІК.

З веселим сміхом на устах,
З очами, повними завзяття,
З огнем неугасущим в серцях
Зустрінемо його, о браття!..

Старому край... Ріде Рік Новий!
Його ворожі таємниці
Розібе розум молодий,
Хи хмару грізні блискавиці.

Ріде Рік Новий, вже старі
Несе він бурі і негоди,
Та не приспить нас на зорі
Од віку жданої Свободи.

Нас не застане він у сні,
Як тих рабів глухих, недбалих!
Одна в нас ціль у далині
Супроти намірів зухвалих:

Рідемо вперед! В Новий сей Рік
Подвоїм сили і змагання,
Прийде пора — пора останнє —
Істанем вільними на вік!

Тому із сміхом на устах,
З очами, повними завзяття,
З огнем неугасущим в серцях
Зустрінемо його, о браття!

П. Стах.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 9. березня ц. р. помер в Мадежі біля Дрогобича **Корнель Кобринський**, державний посинчий, недавно з Стрия у львівських „бригідках", а „домбе з року 1920. — Була це людина щира і чесна, вірний син своєї Батьківщини, ревний громадянин, та тихий і незамітний робітник суспільної ниви. Ціла Долинщина знала Покійного з його діяльности, та його доброти; особливо підчас світової війни нікому не відмовив своєї помочі. За свою учинність збіра, як це звичайно діється, замість вдячности, лише клевету і зневаги. В маю 1919 р. наслідком викачених доносів посидів за нього ревізій й переслідування. Йому забрано все, що лише колінебудь могло бути „військове" почавши від худоби, а скінчивши на білизні і конфітурах. Всіда за тим арештовано Покійного і відставлено до стрийської тюрми де переходив тяжкі хвилі нічних „допитів". По стрийській тюрмі, та львівських „бригідках" дістався на Домбе, де пересидів 9 місяців. Побіт та тяжка тюрма зломила залізне здоровля.

З Долинщини переїхесено Покійного до Медежі. Тут не тільки не відновив до здоровля, але і втратив апетит. Упавши раз в лісі на зрубане дерево, побився тяжко і набрався довготреваючої, тяжкої ниркової хороби. За короткий час побуту в Медежі зеднав собі Покійний загальну любов і пошану, а доказом цього був Його величавий похорон. Не вважаючи на дуже погані дороги і лиху погоду, зійшовся весь нарід з Медежі і окольчих сіл, щоби належно честю в останне попрощати вірного сина й нещасного мученика.

Уродився на Гущульщині серед зеленої смерічок, а не дочекавшися лучшої доби для свого народа — зсунув в 47. році життя і похований Його в цвітучій колі церкви в смерековім гаю. **В. Й. П.**

Др. Іван Майдяневський, адвокат у Станиславові, помер дня 26. березня 1925 в 71 році життя. Покійний був членом Палати послів австрійської. Як студент а опісля кандидат адвокатурн брав участь в народнім руху між першими піонірами поступу серед України Галичини. Але коли почалися переслідування його товаришів і кол. Павлик і тов. ішли до арештів, він, отворивши адвокатську канцелярію в Станиславові, віддався цілковито своєму фаховому занятто і від того часу через довгі роки ніде не мішався до народньої праці, так що аже майже вважали його Поляком. Відзначався як знаменитий шахіст, а його канцелярія була однов з найбільших у Станиславові. В тім часі поза своїми занятями віддався фільософічним, історичним і літературним студіям, студіюючи зокрема заїзлки „Слово о полку Ігоря" „Руську правду" і т.

Кілька літ перед війною виступав знову як Українець. Стає співробітником і першим директором української книгарні в Станиславові, дає виклади з кола правничих наук в тов. „Українськи правників" і „Українського людового університету".

Оголосив аруком кілька своїх праць про „Правду руську", „Слово о полку Ігоря" і „Руську правду". Через цілий час свого життя збірав і комплєтував свою бібліотеку, котра з обсягу фільософії й історії української літератури була може однов з найбагатших в краю. Перед смертю записав цю бібліотеку Товариству імени Шевченка у Львові.

Похорони відбулися дня 28. марта в Станиславові при участи численного духовенства під проводом митрата о. Гордієвського, численно зібраної станиславівської громади без рижних партийности.

Над могилою попрощав його іменем колеґій адвокатів в Станиславові і іменем громадянства дирокат др. Юлій Спеціяльний.

Покійний був членом довголітнього посла до австрійського парляменту і галицького сойму, повітового маршалка і вреш-ціна повітової шкільної ради в Надвірній, о. Мандичевського.

Полишив вдову і три доньки. — Земля Йому пером!

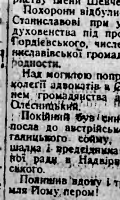

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недугти мущин і женщин, як внутрішні так і зверішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Ейві
NEW YORK, N. Y.
Годинн офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4038

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Українська Православна парохія в Northampton, Pa., пошукує дяковчителя. Мусить проводити хор, школу, уладжувати концерти і представлення. Кандидат мусить бути тверезий. Платня після умови. Посади може обняти зараз. Зголошуватись до: 97-8
Rev. P. KORSUNOWSKY,
1313 Newport Ave., Northampton, Pa.

ВДОВЕЦЬ пошукує господині до свого дому, може бути старша літами або вдовиця від 30 до 35 літ, малих дітий нема. Інтересуючим зрушу ласкаво на адресу: **PAUL LESIW, 47 Hemlock Row, Stowe, Pa.** 97-00

БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ тано на продаж з причини непорозуміння між партнерами. Бізнес вироблений і в добрій околиці. 95-7
S. KOWBASNIUK,
244 Avenue A, cor. 18th Street.
New York, N. Y.

НОВІ
УКРАЇНСЬКІ РОЛЬКИ
ДО ПЯНА З СЛОВАМИ.

927	Ще не вмерла Україна	$1.00
7928	За тебе Україно	1.00
7929	Верховино	1.00
7930	Вість вітре, вдаль	1.00
7931	Скажи мені правду	1.00
7932	Ой, не ходи, Грицю	1.00
7933	Взяв би я бандуру	1.00
7934	В гаю зелениї	1.00
7935	Коломийка	75
7936	Українська шумка	75
7254	Укр. народний танець	75
8002	Верзика, Вальс	75

УКРАЇНЦІ — Це перша нагода дістати чисто українські ролькн виконавши наказом „Січового Базару у зладна М. Гайвороиський, а відправ. Н. Стемберг. Хто замовить на 10 долярів, тому одну ролку дамо даром. Проситься замовлення і гроші посилати на адресу:
SICHOWY BAZAR,
Dept. S., 34 East 7th Street
New York, N. Y. 92-7

ХОЧЕТЕ полагодити якусь нотаріяльну справу, як контракти, повновласті і т. п.? **ХОЧЕТЕ** переслати свої гроші до краю так аби зістали вони випасченими в краю одержані? **ХОЧЕТЕ** вигхати до краю, або спровадити когось зі своєї рідні до Америки? **ХОЧЕТЕ** купити або продати дім або якусь іншу реальність тут чи в старому краю? **ХОЧЕТЕ** улюкувати певно та безпечно свої спадкости на добрий процент в реальностях (Mortgage) або хочете відпродати морґеч? У всіх тих справах зверніться особисто чи листовно до звісної Вам від літ української фірми, з повним довірем під адресою: 17—
FOREIGN INFORMATION BUREAU
86 E. 4th Stret, New York, N. Y.
Усі поради дарем.
Г. Клинкович, власт.

ФАРМИ!

Фарми на продаже. Дорогі браття, сотки фамілій нашого народа походячого з Галичини, Підкарпатської України і державної України, осілося тут на фармах, котрі суть розположені межи містами, в котрих находиться много рижних фабрик. Ціни фармерських продуктів як молоко, збіже, худоба і прочс, підвисшилася значно, тому ми фарму оплачуеся ліпше, як робити в майнах або фабрині. Для того повідомляю, що тут є дуже гарна фарма на продаж за дуже приступну ціну. Ширші інформації удаіться до мене: **Лука Проско, 568 Albany St., Little Falls, N. Y.** 95-5

НА ПРОДАЖ фарма 50 акрів, дім 7 кімнат, баня, курник, студня на подвірю, будинки в добрім стані, 3 корови, 3 свині, курн і всяка машинерія. Сподае всі гроші за неповних 3 роки. Готівкою $1.000. Голоситься до **FRANK ZWOLAK, 4 Columbus Ave., Amsterdam, N. Y.** 96-03

ПОЗИР УКРАЇНЦІ!

Коли хочете заробити добре і попрявити майне в Вашій родині, пам'ятайте, що з праці рук ніколи доробитись не можете. Тому заходіть до мене, а я маю богато домів до спродання від 1 до 12 фамілій, від $5,000 до $50,000, за малою впатою.

Таксамо маю розмаїтого рода бізнесні таньші і дорожші, як також кілька добрих фарм до продання близько Ньюарку. 93-7

Отож не чекайте, а приходіть або пишіть по ближші інформації ще сегодня до:
СТЕФАН ГРЕНТУС
80 BEACON ST., NEWARK, N. J.
Telephone: Market 09

ФАРМА 153 акрів урожайної землі, з того 65 акрів гутого ліса з пасовиском, ноги, 5 коров, 2 коні, 3 свині і стадо курий, всіляка машинерія, меблі в домі, новий фонр на 5 осіб; фарма оброблена песною, близько міста і школи, на тверді дорозі. Все за $5.000, вплати $2.000. Голосится тільки вечером до: **P. KUTYNSKY, 1853 Ave. B, bet. 18—19 Sts., 3rd Sleor, New York City.** 95-02

СПРОДАМ свою 103-акрову фарму чорної землі, з того 35 акрів ліса до будови, з пасовиском, 5 коров, 2 коні, 3 свині і стадо курий, всіляка машинерія, своя ріка, будинки як нові, дім на 8 помешкань з водою, фарма оброблена песною, лежить до міста, коло школи; продам все за $4.500, вплати $2.000; без агентів. Інформувати: **GEO. SALAK, R. F. D. 1, Brooklbin, N. Y.** 95-9